

Alvik den 26 april 2019

Yttrande över utredningen av konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen om förbud mot kärnvapen

Diarienummer UD 2019/00979/NIS

Sveriges kristna råds yttrande

Sveriges kristna råd anser att frågan om en möjlig svensk ratificering behöver utredas ytterligare. Inledningsvis vill vi presentera några övergripande teologiska utgångspunkter för vårt yttrandes slutsatser.

Teologiska utgångspunkter för Sveriges kristna råds yttrande

Kyrkorna i Sverige, samlade i Sveriges kristna råd (SKR), vill vara en tydlig röst och aktör i arbetet för fred och rättvisa. Enligt SKR är en pacifistisk grundsyn där ickevåld är det naturliga sättet att göra motstånd och lösa konflikter något som har många förespråkare. Kyrkorna stöder arbetet för gemensam säkerhet och förordar att bygga upp kapaciteten för fredlig konflikthantering och att en tyngdpunktsförskjutning ska ske från militär till fredlig konflikthantering. Många inom kyrkorna har därför under lång tid argumenterat för ett förbud mot bruk och innehav av kärnvapen.¹ År 1983 samlades deltagare från kyrkor i sextio länder i Uppsala för Den kristna världskonferensen för liv och fred. I konferensens slutdokument skriver deltagarna att de är eniga om att krigföring med kärnvapen aldrig kan rättfärdigas: ”Vi kräver bestämt kontrollerade och verifierbara ömsesidiga nedrustningsåtgärder syftande till en fullständig eliminering av alla kärnvapen inom fem år”. Snart 40 år senare kan vi konstatera att kärnvapen fortfarande utgör en fara för vår jord. Alla ansträngningar för kärnvapenedrustning bör därför intensifieras.²

Sveriges kristna råd relaterar till Kyrkornas Världsråd (KV). Redan i KV:s begynnelse ansåg kyrkorna kärnvapen vara ”en metod att lösa dispyter...oförenlig med Jesu

¹ Björn Cedersjö, *Människors värde och värdighet: om kristen människosyn*. Sveriges kristna råds skriftserie nr 24, Bromma, 2019, 50-51.

² Maria Bäcklund (red.), *Fred – detta vill kyrkorna*, Sveriges kristna råd, Sundbyberg 2013, 24.

Postadress

Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress

Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00

E-post: info@skr.org

Webb: www.skr.org

Twitter: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756

Org.nr: 817603-0735

undervisning och exempel”.³ Vid KV:s centralkommittés möte i Genève år 2014 uppmanades kyrkorna att verka för att deras nationella regeringar skulle ansluta sig till ett förbud mot kärnvapen.⁴ Som en respons på FN:s konvention om ett förbud av kärnvapen presenterade KV ett offentligt uttalande till stöd för de multilaterala förhandlingar om ett kärnvapenförbud år 2017 och menade att ”den gemensamma uppfattningen är att kärnvapen är oförenliga med de värderingar som våra respektive trostraditioner står för”.⁵ Sveriges kristna råds presidium framförde, som en konsekvens av denna gemensamma teologiska grundsyn, i ett brev den 6 september 2017 adresserat till Margot Wallström, en uppmaning till regeringen att se till att Sverige bidrar till att avtalet så snart som möjligt träder i kraft.⁶ Denna uppmaning vill SKR återigen framföra till regeringen genom sitt remissvar på utredningen av konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen om förbud mot kärnvapen.

Bedömning

Sveriges kristna råd arbetar således sedan lång tid tillbaka för ett avskaffande av kärnvapen. Kärnvapen hotar den globala säkerheten och mänsklig säkerhet. Existensen av kärnvapen innebär enorma humanitära risker, och de katastrofala konsekvenser som de medför om de används är inte begränsade i tid och rum. Konsekvenserna av tidigare kärnvapenanvändning innebar ofattbart mänskligt lidande – för generationen som drabbades, deras barn och barnbarn. Att några få stater producerar och äger kärnvapen ställer grundläggande moraliska och etiska frågor.

Sveriges kristna råd anser att det finns anledning att lyfta fram de humanitära konsekvenserna av kärnvapenanvändning och hotet mot mänskligheten. Denna centrala aspekt lyser i det närmaste med sin frånvaro i utredningen. I den internationella humanitära rätten är skyddet av civila i krig av central betydelse. Frågorna rörande kärnvapen är komplexa och utredaren har haft att beakta en rad olika aspekter. Det säkerhetspolitiska läget har försämrats de senaste åren, bland annat i Östersjöområdet, och även Sverige bygger idag ett starkare försvar som är beroende av bilaterala och multilaterala försvarssamarbeten med länder som innehar kärnvapen. Sverige har länge varit en föregångare i det internationella freds- och nedrustningsarbetet och Sveriges kristna råd menar att detta arbete behöver fortsätta med stor kraft och beslutsamhet, särskilt nu i en tid då tidigare nedrustningsöverenskommelser ifrågasätts eller ignoreras och det säkerhetspolitiska läget försämrats. Regeringen behöver vara tydlig det fortsatta arbetet för fred och nedrustning, även om det kan finnas vissa svagheter i konventionen om förbud mot kärnvapen.

Sveriges kristna råd manar därför regeringen att stödja ett rättsligt förbud mot kärnvapen, vilket är ett väsentligt steg mot eliminering av kärnvapen, och att främja det breda humanitära initiativet mot kärnvapen som har eliminering som mål. Syftet med konventionen är främst av normerande karaktär. Syftet är, precis som med många andra konventioner, att sätta press på de stater som inte har anslutit sig och för att

³ World Council of Churches, First Assembly 1948 Amsterdam.

⁴ ”Statement towards a Nuclear-free World”, Official Website of the World Council of Churches, <https://www.oikoumene.org/en/resources/documents/central-committee/geneva-2014/statement-towards-a-nuclear-free-world>

⁵ ”Public Statement in Support of the Multilateral Negotiation of a Nuclear Weapons Ban in 2017”, Official Website of the World Council of Churches, <https://www.oikoumene.org/en/resources/documents/commissions/international-affairs/public-statement-in-support-of-the-multilateral-negotiation-of-a-nuclear-weapons-ban-in-2017>

⁶ <https://www.skr.org/kyrkoledare-uppmanar-regeringen-att-skriva-under-fn-avtal-som-forbjuder-karnvapen/>

Postadress

Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress

Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00

E-post: info@skr.org

Webb: www.skr.org

Twitter: @SvKristnaRad

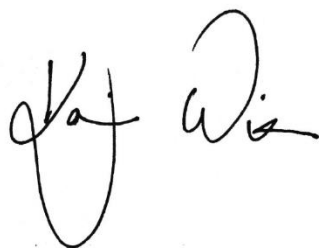
Bankgiro: 58 34-8756

Org.nr: 817603-0735

anslutna stater ska efterleva konventionen. Ett tillträdande av konventionen är en stärkande signal till civilsamhället – inte minst i de länder som nu anses som mest negativa – inför det arbetet. Om det finns en ambition att konventionen skall vara normerande är det en förutsättning att den även kan användas inrikespolitiskt: den kan bli en utgångspunkt för en stärkt opinion mot kärnvapen. Regeringen behöver därför verka för att undanröja identifierade oklarheter och svagheter i den nu aktuella konventionen. Mot bakgrund av Sveriges tidigare agerande i nedrustningsfrågor behöver även Sverige nu eftersträva en ratificering av konventionen om förbud mot kärnvapen. Frågan behöver därför, enligt Sveriges kristna råds mening, utredas ytterligare.

Texten under avsnittet *bedömning* överensstämmer till stor del med det yttrande som avgivits av vår medlemskyrka Svenska kyrkan.

För Sveriges kristna råd

Karin Wiborn, generalsekreterare

Handläggare: Jakob Evertsson, tel 08 453 68 27 jakob.evertsson@skr.org

Sveriges kristna råd (SKR) består av 27 medlemskyrkor och 3 observatörer. Dessa 30 kyrkor representerar tillsammans praktiskt taget alla kristna kyrkor och samfund i Sverige. Med grund i kristen tro är kyrkorna i Sverige, liksom runt om i världen, engagerade i frågor som rör människors liv, värdighet och rättigheter. Kyrkorna i Sverige har stora kontaktytor med människor i olika livssituationer. Frågor om människors villkor aktualiseras i olika sammanhang, inte minst bland de människor som migrerat till Sverige. Flera av kyrkorna i Sveriges kristna råd har stor kontaktyta i det sammanhanget. Kyrkorna i SKR vill samverka med andra samhällsaktörer för ett välkomnande och inkluderande samhälle där människors rättigheter och värdighet värnas.

Postadress

Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress

Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00

E-post: info@skr.org

Webb: www.skr.org

Twitter: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756

Org.nr: 817603-0735